

Cărți noi.

Nopti pontice, *Gr. Sălceanu*

Cei trei pionierii ai pedagogiei moderne, *Dr. Crețu*

Școala de mâine, *G. Simion inspector școlar*

Kinegeticos, *Ț. Petrescu*

Solitare, *A. Gherghel*

Contribuții românești la ridicarea altor popoare, *I. Dumitrescu Frasin*

Poezii, traduceri de *M. Pricopie din Al. Petöfi*

Valuri — roman, *Lt. Radu Klein*

Din umbră — poezii, *Popescu Scărișoreanu*

Desemnul ca mijloc de exprimare, *Gh. Carp*

Creșterea oilor, *dr. N. Teodorennu*

Călăuza marinarului începător, *Ed Ghezzto*

Cântec de cristal, *N. Țimiraș*

Intelectualilor satelor dobrogene.

Le recomandăm să ajute efectiv «Cartea sub Icoană».

Să facă parte din fundațiile Regale Secția Dobrogea.

Să citească și să se aboneze la *Analele Dobrogei și Gânduri dela Mare*, ca să se identifice cu problemele culturale ale Dobrogei.

Redacția și administrația: str. I. Lahovari 105, C-ța

Domniei-Sale

Domnului _____

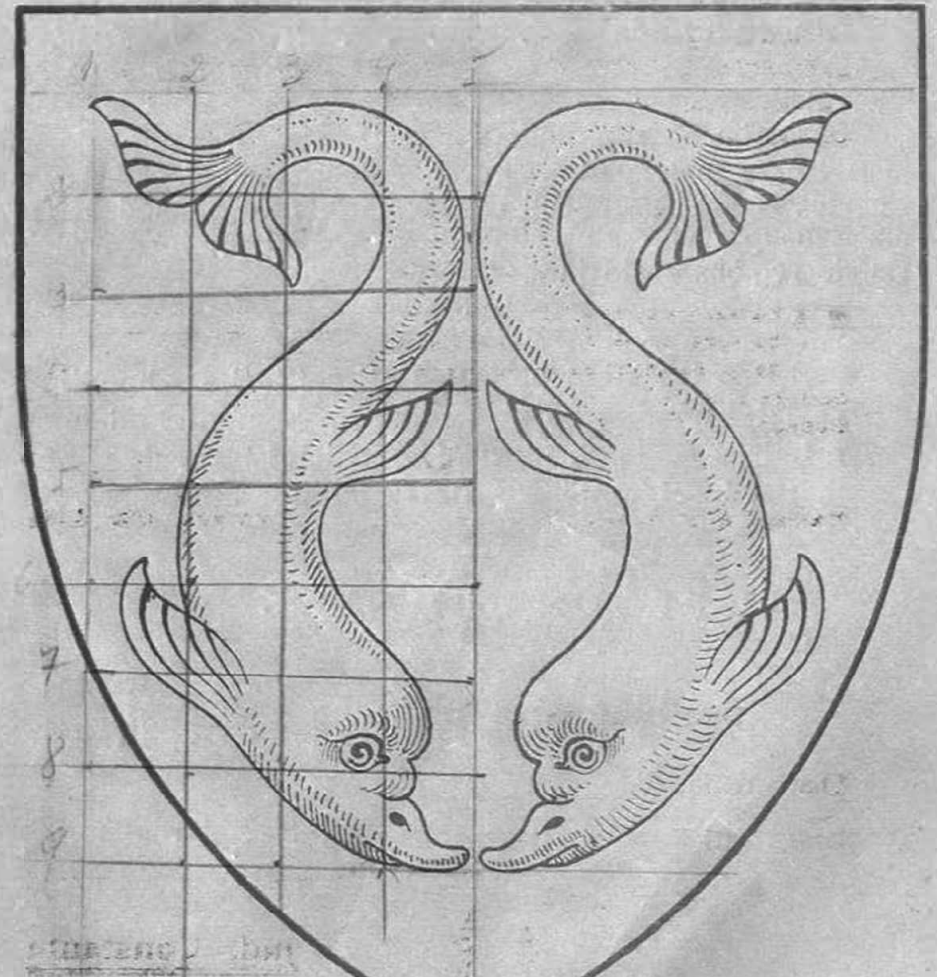
Com. _____

Jud. Constanța

GÂNDURI DELA MARE.

Revistă Culturală Regională

Condusă de Titus Cergău

Cuprinsul

Salvați satele Dobrogene	T. Cergău
Eminné	Al. Gherghel
Evacuarea Tulcei	M. Pricopie
Regina Mării, Carmen-Sylva	A. Vulpe
In stepă	V. Galan
Unde ar trebui să activeze echipele Regale	Ion Vlad
La alegeri	I. Dumitrescu-Frasin
Versuri de	Aida Petrariu
Un comunicat	Regionala Fund. Regale Dobrogea

Dorim să contribuim cu toată puterea noastră de muncă la ridicarea meleagurilor noastre dobrogene, făcând cunoscut trecutul, redând prezentul și căutând a face și modeste precizări asupra viitorului, situându-ne astfel printre revistele revistele regionale ale țării.

Rog insistent pe toți d-nii cetitori și abonați ai revistei noastre să ne trimită abonamentul odată cu primirea revistei, întrucât sacrificiul făcut de noi nu merită indiferență din partea bunilor dobrogeni.

Cereți numere vechi la redacție.

Mundul pentru ridicarea Dobrogei.

Institutul de Arte Grafice «ALBANIA», — Constanța.

SALVAȚI satele dobrogene.

Satele dobrogene, în majoritatea lor, au fost așezate pe urmele fostelor sate tătărăști. Acelea de pe malul mării, ca și cele de pe malul Dunărei, au un aspect mai pitoresc din cauza apelor din preajma lor, care le mai înfrumusețează înfățișarea. În schimb cele din stepă, dacă n'ar avea plantațiunile salcâmlor (unele), — căci grădini frumoase în Dobrogea nu prea sunt, — ai crede că încă mai sunt așezări vechilor așezări din mijlocul Crâmului. Astfel de sate se pot număra cu duzina începând cu cele de pe malul lacului Tașaul și ducându-te spre Nord sau Sud, ori chiar spre Vest până la Dunăre, găsești destule sate ce doar numele le-au fost schimbate și aceea cu câtă greutate.

Această înfățișare troglodit-orientală a unor case din satele de care mă ocup, se datoresc faptului că primii descălecători au fost mocanii, oameni nestatornici la început, care nu se gândeau decât la adăpostul comorilor lor mișcătoare, cu care umblau neîncetat și nesupărați de nimeni dela Dunăre la Mare. Așa că pe acele timpuri, când s'au făcut primele colonizări, grija stânei era mult mai mare de cât grija primarilor de azi pentru satele lor. Pe atunci erau destule nevoi de ordin economic, care nu le putea permite locuitorilor luxul de a se gândi la o estetică a primelor așezări.

Mai târziu, Dobrogea noastră ca provincie de curând anexată, era un fel de exil unde se trimeau funcționarii necorecți din vechiul regat, care nu se gândeau decât să-și ducă viața, Ioan N. Roman, Constanța

bordee, din care unele se mai văd până în ziua de azi în satele dobrogene.

Fiecare sat era ca o moșie de exploatat a celor ce-l administra după legea „bunului plac“, care și azi se mai aplică prin unele sate izolate, în care funcționarii adeseori străini de interesele vitale ale satului, aplică cele mai severe metode de absolutism speculativ, neglijând cu totul buna intențiune de îmbunătățire a satului care îl întreține. Cauza, cred că se înțelege dela sine.... O îndreptare de ordin material, moral și mai ales estetic (căci am plecat dela aspectul satelor) al stărilor existente de azi, s'ar putea face prin dispozițiuni de sistematizare estetico-rurală cu case model tip, ca la coloniști, cu ajutorul celor trei instituțiuni noi în cadrul educației sociale și anume; în mic, străjeria, în mijlociu, premilităria, iar principala acțiune serioasă cu foloase reale de îmbunătățire a hranei, locuinței și spiritului satului nostru dobrogean cade de drept și de fapt în sarcina Fundațiilor Regale, regionala Dobrogea, care ar trebui să aibă sprijinul material al celor patru județe prin sume ce ar trebui prevăzute în bugetele lor cu destinația specificată „Fond pentru Regională“ spre a putea veni în ajutorul satelor mici, cu aspect de așezare sălbatică, în mod real.

Altfel satele noastre dobrogene, cu specificul lor de misticism oriental împletit cu superstițiile săteanului nostru, se vor mai menține decenii în vechiul și chiar actualul tembelism, de care cred că este timpul ca să ne scuturăm cât mai curând, căci lumea satelor trebuie să fie lumea noastră de amintiri, de odihnă și de grije supremă a noastră, a acestora care ne place să vorbim de sat ca de un cuib de viteji, sau ca de un depozit electoral de voturi, ca să nu ne tremzim mai târziu spre rușinea secolului al XX, cu un cuib de otravă morală și materială.

Salvați satele dobrogene!

Chiar dacă sunt puține în stare de alarmă, dar nu trebuiesc neglijate, căci durerea și starea lor morală, materială și mai ales estetică sunt în plin declin.

Titus Cergău.

E m i n n é.

Incărcatul și descărcatul vapoarelor se făcea pe vremea aceea, într'un chip cu mult mai rudimentar decât astăzi. Probabil că sistemul macaralelor actuale nu ajunsese încă la perfecționarea de astăzi, în care, forța mecanică a înlocuit o bună parte din munca brută omească.

O ceată de desmoșteniți ai soartei, sub eticheta de hamali, erau și-atuncea angajați, sub conducerea unui vâtaf, cu descărcarea sacilor și-a tuturor mărfurilor, care soseau în port, din cele mai depărtate țări, pentru aprovizionarea piețelor noastre. Mi se pare că și încărcarea vaselor cu cerealele noastre se făcea, pe atuncea, tot cu brațele. Poate că silozurile nu funcționau încă. Dar aceea ce știu sigur, e că, încărcarea tuturor celorlalte mărfuri, destinate depărtărilor, se făcea cu ajutorul acelor armate de muncitori, din care, cea mai mare parte, nu aveau și nu cunoșteau o altă bucurie a vieții, de cât munca desnădăjduită pe chezurile sărăcicioase ale portului nostru maritim: perla Mării Negre, Constanța.

Astăzi soarta muncitorului în port e cu totul alta. Operațiunile comerciale au luat o dezvoltare extraordinară. Importul și exportul dau de lucru la o sumedenie de oameni, cari câștigă, cel puțin pâinea zilnică, cu mult mai multă ușurință decât altădată. Mulți din acești muncitori, a căror soartă nu era de loc invidiată în trecut, pot întreține acuma, din produsul muncii lor, o familie, o gospodărie. Și nu rare-ori se întâmplă să vedem pe unii din conducătorii, sau șefii lor, posedând adevărate averi și ducând o viață mai mult decât îmbelșugată...

Pe vremuri, soarta recruta, ea însăși, prin vitregia ei, din noianul tuturor celor ce constituiau «drojdia societății», cetele de muncitori din port, care nu aveau ni-

mîc comun cu «hamalii» din gările noastre, nici din punctul de vedere al rentabilității serviciului prestat. «Hamal în port» era o titlatură de ocară. „Să te faci hamal în port”, era echivalența ce se cuvenea aceluia, care nu mai era bun de nimic în lumea asta.

O singură însușire se cerea aceluia care se hotăra să găsească mijlocul celei mai umile existențe omenești în munca asta: forța fizică. Un pipernicit, un debil, un slăbănog, nici n'ar fi rezistat, e drept, dar nici n'ar fi găsit vreodată de lucru, fiindcă nimeni nu l'ar fi angajat, nici pentru un codru de pâine, pentru împlinirea unei munci, în care forța musculară era singură apreciată, căutată și plătită. Prin urmare, un oficiu rezervat exclusiv bărbaților. Și încă, numai bărbaților voînici..

O singură femeie își făcuse loc în furnicarul de oameni, care nu cunoștea decât voluptatea cuștului și nu cunoștea altă mângâiere decât injurătura grosolană.

Femeia aceea ce chema Eminné.

De unde venise tătaroaica asta, cine era, ce vârstă avea, unde locuia, cu cine se înrudea, din toată lumea asta amestecată în orașul ăsta, — cuib de atâtea naționalități — nimeni nu știa, nimeni n'ar fi putut da vre-o deslușire. Era tânără? sau fusese măcar vreodată tânără? Cine putea să spuie?

Intr'o bună zi, muncitorii din port, cu prilejul sosirii unui vapor încărcat cu coloniale, s'au pomenit cu o ramilă de femeie, cărând pe spatele ei uriaș, greuțai, pe care doi bărbați nu le-ar fi putut scobori pe scările strâmte și elastice, ce legau pământul de vas. Și de-a-tuncea Eminné a rămas *hamal în port*, foarte căutată și foarte apreciată la muncă.

Era sgârcită la vorbă și veșnic încrunțată. Cine a încercat să afle câte ceva dela această arătare de pe vremea ciclopilor, n'a putut afla, decât că ea nu vorbea altă limbă, afară poate, de limba strămoșilor ei: tătărăște. Și că, în tot cazul, era mai prudent să stai departe de ea fiindcă brațul care ridica, cu ușurință, un sac de o sută de kilograme, putea foarte lesne să rupă o coastă și să schilodească un dușman.

Nimic femeiesc în făptura asta certată cu legile firești. Era îmbrăcată cu șalvarii ce se văd la țișănciile turcești, și o bluză din stambă de culoare șpătoare, in-

cheiată în față cu nasturi mari, vizibili dela distanță, și acoperea pieptul uriaș și brațele până la cot. Părul arămiu îl purta legat sub o basma roșie și papucii de lemn adăposteau în timpul ferneli niște picioare desgustătoare în mărimea lor.

O umbră de frumusețe barbară odihnea pe obraji întotdeauna severi și ochii mari de culoare schimbăcioasă, nu oglindeau nici ură, nici bunătate. O indiferență totală și definitivă, față de toată lumea din afară, stăpânea sufletul acesta straniu și dureros, ca o enigmă eternă.

Eminné nu avea altă patimă decât beția. Intr'o cârciumă murdară din apropierea portului, bea până la ultima centimă tot ce câștiga ziua. Și mîncarea ei de predilecție erau semințele de floarea soarelui.

Pierdută în inconștiența băuturii, dormea, ca un câine, pe grămezile de marfă, sau pe cheful gol, sau la adăpostul gratuit al magaziiilor. Și nimeni n'a încercat vreodată s'o întrebe de locuința, la care ar fi putut, o inimă miiloasă s'o îndrepte. Eminné nu avea pe nimeni, și nici un adăpost plătit. Iubise femeia asta vreodată în viața ei? Cunoștuse ea tainele iubirii? Sau măcar mîngâierile de mamă? Cine ar fi putut să spuie?

Intr'o zi am văzut-o totuși lângă niște copii, cari pescuiau, cu undița, la capul digului. Când unul din pescarii improvizati scosese undița de acul cărcia se agățase, nu mai știu ce nenorocit de pește, am văzut-o rîzînd cu hohote (poate întâia oară în viața ei!) și apropiindu-se de micul norocos, l-a ridicat în brațe și l-a sărutat. Poate că puțină duioște domnea și-n sufletul acela, și cine știe ce mamă iubitoare își țara prin lume o soartă stearpă și-un noroc ucis din leagăn!...

Mulți ani s'au scurs de-atuncea.

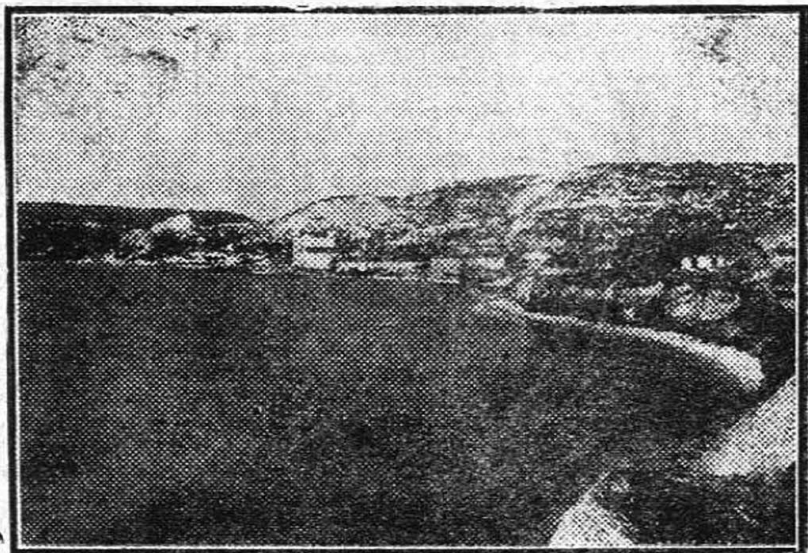
Eminné muncea mereu în port. Dar din falnica făptură de altădată, nu rămăsese decât un trup firav, o zdreanță omenească.

Muncitorii hamalii o tolerau dintr'un fel de milă tăcută, mai departe, alături de ei. Puterea frosită nu-i da pâine. Acei ce-au cunoscut-o în alte dăți, în timpul strălucirii ei, au căutat să o ajute. A fost zadarnic. Mândria ei răutăcioasă respingea pomana. Oamenii dădeau mirații din cap și treceau tăcuți la locul lor..

Intr'o dimineață de iarnă, într'un tufiș din grădina

publică, gardienii stăpânirii au găsit un trup chircoț și înghețat în frigul morței. Era sârmana Eminné. Au îngropat-o dela primărie. Dar în registrele stărei civile, nimeni n'a știut să treacă altceva decât un nume neisprăvit. Un nume ee n'a însemnat mai mult, în viața portului, decât un strop de grâu căzut în neînțeleșul apei. În necuprinsul mării. **Al. Gherghel.**

XXXXXXXXXX

BALCIC.

*Peste unde fermecate
să mă plimbi pe inoptate,
Să mă sue Duhul tău
până sus la Dumnezeu.
Să văd luna peste mare
în a visului cărare,
cum așterne feerli
cu lumine argintii
și c'un dor care apasă
de se lasă,
până 'n fundul ochilor
unde-i valul nopților.*

Aida Petrarian.

XXXXXXXXXX

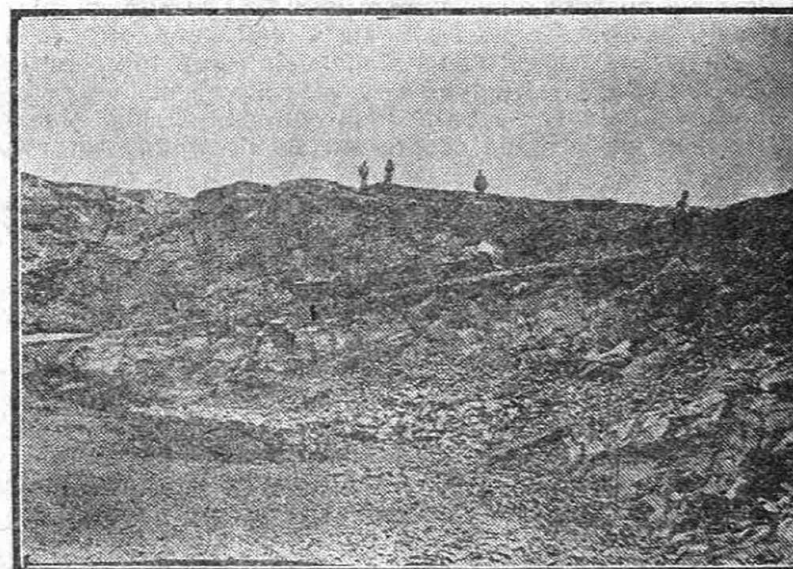
Evacuarea Tulcei.

Urmare și sfârșit.

(DIN REFUGIU)

La Isaccea, căpitanul remorcherului avea poruncă să oprească pentru a lua și de-acolo pe câți români vor fi voind să se înstreineze.

Dar nu se sui nimenea, pe de o parte pentru că Isaccea, fiind aproape și de Galați și de Brăila, pe câți i-a bătut gândul bejeniei, s'au dus din vreme cu alte mijloace de trans-

port. Pe de alta, și pentru că de pe front au venit vești îmbucurătoare: dușmanul a fost pretutindenea respins între Dunăre și Mare.

Câteva dintre autoritățile superioare debarcă aici.

Restul se duc mai departe.

Vremea este din ce în ce tot mai frumoasă. Soarele strălucește pe un cer ca de sticlă mată. Aerul, curățat de praf de către îndelungatele ploii ale toamnei, este clar, iar peisagiile se văd cu amănunțime până acolo unde zarea coboară sub orizontul vederii.

În stânga, se ridică siluleta crestată în granit sur a temeliiilor vechilor munți cari au fost odată actualele dealuri ale Măcinului. Puțin mai în urma Isacel și către interiorul Dobrogei se văd dealurile cu roci eruptive plantate cu vie, ale Niculițelului, Saricei și Bădilei. Cu mult mai departe în interior, către lacul Razelm, albăstrește linia cu ușoare ondulațiuni rotunde ale dealurilor Tulcei, peste care tronează vârful în formă de con al dealului numit din vechi vremuri, «Consul».

În dreapta șlepului, se întinde stepa cu sfâșietoare uniformitate a Basarabiei.

Curentul apei este prea puternic pentru forța rea mică a remorcherului. Înaintarea se face cu aceeași greutate ca și până acuma. Oamenii fac socoteală și văd cu groază că nu vor vedea Galații înaintea prânzului de-a doua zi.

Foamea s'a stabilit și ea pe bordul șlepului.

Nimeni nu plecase nepregătit cu de-ale mâncărei. Din contră. În speranța însă că vor fi la Galați în zorii zilei, în timpul nopții oamenii s'au așezat pe mâncare solidă. De altfel și stomacul avea aici o mare parte de vină, fiindcă, dacă omul doarme, nu cere nimic vreme de 10—12 ceasuri și chiar și mai mult, dar dacă omul nu poate dormi, cum este cazul când se află în călătorie, atunci simte neîntrerupt înțepăturile dureroase ale sacului fără fund care este stomacul.

Când se întâlnesc pe bord două cunoștințe, chiar și mai îndepărtate, nu se întreabă despre altceva decât dacă au ceva de mâncare.

Noroc pe oameni că unii gospodari nu fugiseră chiar cu ce era pe ei. Femeia care se plânsese de cu seară că nu se poate bucura fiindcă lăsase în urmă o gospodărie nu glumă, avea pe bord, printre alte numeroase catrafuse de puțină însemnătate, și două cotețe fixate cu găinti, și unul cu doi porci grași. Dar mai erau și alții cari aveau asemenea orătănii.

În puține clipe, găinile dispărură de prin cotețe, iar proprietarii lor puneau banii sunători în buzunar. Un armean cumpără cei doi porci, îi tăie și-i vându la chilogram cu fulgerătoare iuțeală.

Undeva, într'un colț de șlep, fură găsite și câteva sute de cărămizi noi-nouțe, din care oamenii rânduiau pe bord numeroase vetrișoare.

Și lemne de foc erau destule. Dar lipseau cu desăvârșire vasele de fier.

Un om mărunț, cu fața grăsulie și cu musteața rasă, umbla pe bord din om în om și întreba cu stăruință dacă n'are să-i împrumute un vas.

— «Mă plânge copilul de foame, Dom'le!»

Nimeni nu avea un asemenea lucru.

Trecu din magazie în magazie, din om în om.

Dar în van.

Când să intre în ultima magazie, lângă cârmă văzu, printre alte bagaje, două lăzi făcute la repezeală, printre scându-

rile cărora se zăreau multe vase mici, cu buzele răstrânte sus, burduhoase în partea de jos, cu smalț alb în interior, albastru în afară. Fiecare avea câte o toartă prin care vasul putea fi apucat cu mâna.

Ochii i se luminară sub deșteptarea unei bucurii neașteptate.

— «Oare ale cui să fie lăzile astea?»

Căpitanul șlepului îi spusese că le adusese un grup de trei plutonieri.

Rotofeiul își schimbă socoteala și, privind pe bord și nevăzând nici un plutonier, întrebă pe un cetățean care se afla acolo:

— «Nu știi dumneata în care magazie sunt cei trei plutonieri?»

— «Care plutonieri?... Aha!... Aceia care s'au căsăpît a seară?... Du-te și-i vezi și dumneata, că-s în magazia Nr. 1!»

În cele din urmă, dete peste ei

— «Domnilor... Dați mi voie: Doctorul Alexandru Corlăteanu!. Mi se pare că dumneavoastră mi-ați putea împrumuta un vas ca să-mi fierb o găină!»

Tinerii se priviră nedumeriți între ei.

— «Aveți voi vr'o oală?»

Ceialți dară din umeri,

— «Domnule Doctor.. cu regret!... Nici eu n'am!»

— «Ba da, aveți!»

— «Vă'nșelați!... Ori faceți confuzie!.. N'avem nici umbră de oală!»

— «Aveți, dar nu vreți să mă serviți!... Vi-o dau înapoi!. Eventual vă las un pol garanție, ca să nu vă fie frică!»

— «Nu înțeleg de ce spui dumneata că avem!.. Noi știm că n'am plecat din Tulcea cu nici o oală!»

— «Glumiți!... Le-am văzut pe bord!»

— «Sigur că vă'nșelați!... Sunt ale altuia!»

— «Nu! Nu mă'nșel, fiindcă mi-a spus căpitanul că le-au adus trei plutonieri!. Alți plutonieri, afară de dumneavoastră, nu sunt!»

Unul dintre tineri sări în sus.

— «Hai, domnule, să mi le-arăți!»

Pe bord, doctorul îl duse în fața celor două lăzi.

— «Uită le! Nu sunt ale dumitale?»

— «Astea?... Dar astea sunt.. Nu le vezi după formă ce sunt?... Și dac'ar fi noi... Dar le au întrebuițat bolnavii!»

— «Ce-are a face?. Dă mi una!»

— «Gătești mâncare în ea?»

— «Dacă îmi împrumuți două, într'una fac supă, în cealaltă, o tocană de porc!»

Între timp, pe lângă ei se mai adunară și alți amatori:

— «Și mie una, domnule!»

— «Mă plâng copiii de foame, domnule plutonier, și n'am în ce fierbe o mâncare!»

— «Domnule doctor!» zise plutonierul. «Îți spun încă odată: nu sunt noui!»

— «Dumneata n'auzi că fierb supa în ea? Dacă ferbe, însemnează că se desinfectează, domnule»

Plutonierul vâră teaca săbiei între scânduri și le desprinse cu ușurință.

— «Poftim, domnule doctor! Alege tot ce vrei! Ți le și dăruiesc, fiindcă și mie mi le-a aruncat un «potparucic» rus care-a trecut la Ismail!»

Apoi se 'ntoarse către ceilalți oameni:

— Cine dorește... n'are decât să-și ea.

Doctorul își alesese două dintre cele mai mari.

— «Ce mai lucru de mâncare o să-mi fac în ele!»

— «Doctore... Mă ierți că revin cu aceleași vorbe: știu că oalele au fost întrebuințate de către bolnavi, fiindcă noi suntem «scuțiți» atașați pe lângă niște spitale, foste la Tulcea!»

— «Văd că ești cu termen redus... deci ești om de cultură!... De ce te impresionează ereziile astea burgheze? Prin fierbere, se sterilizează!... Dar pentru ca să-ți liniștesc suflul, am să le stropesc imediat cu spirt și am să le dau foc! Ești mulțumit?»

— «Mă tem să nu ți miroasă mâncarea...»

— «Aș!. Te poftesc și pe Dumneata și pe camarazii dumitale la prânz, la mine!»

Tânărul făcu un gest silnic și se scutură, depărtându-se:

— «Mulțumesc!. Suntem poftiți la o vecină din magazie!. Mulțumesc!..»

Mihail I. Pricopie.

UMBRA.

*Atinge blând pământul meu
Te lasă doar pe mine
Că 's numai gând de Dumnezeu
Sunt umbra de pe tine.*

*Nu te uita pe unde sunt
Că 's ceva sfânt.
Nu tremura în noaptea mea,
Te 'nalță numai peste ea
Să vezi dacă-i o stea.*

Aida Petrarian.

Regina Mării, Carmen-Silva.

..In amintirile arhiducesei Ileana, de când era copilă, despre Constanța găsim câteva rânduri referitoare la Regina Elisabeta.

«Mătușa, Aunty, cum îi spuneau copiii, o văd și acuma într'o rochie albă, cu părul despletit, cu o aureolă bogată și albă în jurul capului, cu zâmbetul pe buze dând primul bun venit sau ultimul adio vapoarelor ce veneau și plecau, mari, liniștite și demne, lăsând după ele valuri în chip de pană, ce se lărgeau până ce se spărgeau de dig.

Mătușa iubea Marea și-i plăcea să vină aci în micul pavilion, s'o vază și s'o audă mereu».

Micul pavilion datează din 1910 și a fost construit în două săptămâni, după planul inginerului Saligny. Regina numai putea sta la palatul de lângă gară. Sgomot, fum, trenul trecea pe sub ferestre, iar marca era prea departe.

Plângându-se de aceste inconveniente, într'o zi la un dejun la Sinaia, dorința sa este de îndată realizată. De cincisprezece zile au avut nevoie lucrătorii pentru ca să ridice pavilionul de la far.

Se credea, la început, că va sluji acest mic pavilion numai pentru recrearea—câteva ore pe zi— însă a corespuns într'atât așteptărilor Ei, în cât Regina a hotărât să își facă aci reședința de vară.

În aceeași toamnă a revăzut singură planurile, indicate cu anumite modificări și adăugiri, care s'au și executat în primăvara 1911. De atunci venea obicnuit, în fiecare an, cu sfințenie, la cub, unde își regăsisse și sănătatea. Suferea de reumatism. Băile de mare, calde, recomandate de medicul palatului i-au făcut bine, încă din

primul an. După trei ani era complet restabilită, numai simțea nici urmă din greutatea în mers dela început.

Și în răcoroasele dimineți, când vreunul din pasagerele noastre asemănate din pricina culoarei și eleganței cu lebedele, intra în port, comandantul micșora viteza, pentru că de departe, prin ochianul său, descoperise în balconașul pavilionului, așteptând trecerea vasului, pe înalta oaspete a orașului nostru, care acum urmărea jocul din zori a delfinilor sburdalnici.

Să trăești, Majestate! Bine V'am găsit, striga prin megafon, căpitanul.

«Bine ați venit copii mei, complectează Regina, tot prin pâlăia megafonului, adus după cererea sa «de bunul și credinciosul Costescu» și azi destoinic funcționar în serviciul portului nostru.

Ziua și-o petrecea în fișul său confortabil, lucrând dantela favorită tot mai rară acum, *frivolité*, pe când o doamnă din anturaj îi făcea lectură, ori talentatul secretar particular Dall'Orso cânta la pianul din colț, un preludiu de Bach.

Și adeseori, remorcherul Amarylis, tânăr și el pe-atunci, elegant cu perne de catifea roșie și chaise longue de pae, pornea în larg purtând pe Carmen Sylva și suita Sa.

Peste puțin, remorcherul intră în port. Pentru ora cinci, erau invitate la ceai doamnele din societatea orașului nostru. Primirea era lipsită de etichetă și protocol. După prezentările și reverențele de rigoare, doamnele se așezau în cerc, nerăbdătoare să asculte graful. Ei atât de colorat.

«Constanța iubea pe bătrâna regină Elisabeta, cea mai prietenoasă și originală dintre suverane», scrie M. S. Regina Maria în Povestea vieții Sale.

Ea aduna în jurul ei mulți dintre locuitorii orașului, fără să-i pese de rangul lor social, intra cu ei în desfășurate convorbiri, revărsând potop nesecat de cuvinte și lăsându-se însuși răpită de vraja propriului său glas.

Intr'adevăr „convorbirea cu ea era o adevărată plăcere intelectuală” spune I. G. Duca în amintirile sale.

Carmen Sylva studiasse mult, avea bogate cunoștințe în toate domeniile. Se exprima într'o aleasă formă

literară, se înflăcăra ușor, punând în vorbă «căldură și vervă».

La aceste recepții asistau artiștii și poeții aliați în Constanța. Ei citeau sau cântau din operele lor.

Simpatizat mult, pe vremea aceea, la Curte era și Cincinat Pavelescu, judecător la tribunalul local. Nelipsit la ceaurile de la Cuib, căuta să amâne cât mai repede ședințele, pentru a răspunde la ora exactă chemării regale.

Ion Aderca a găsit relatarea unei nostime întâmplări, pe care de altfel o cunoșteam și eu:

Intr'una din zile pe când maestrul recita, cum știa el singur să recite, *superba serenadă*:

Ca să-ți cânt dintr'o chitară
Sub fereastră ți-am venit

Era vară!

apare în josul scării, ofițerul de serviciu însoțind pe Ionșor, funcționar la Tribunal, ce părea foarte grăbit.

Judecătorul poet sfârșise tocmai poezia ca de obicei, în aplauzele tuturor și mai ales ale reginei, căreia îi plăceau versurile lui Cincinat, și curios se îndreaptă spre funcționarul său. Îl ascultă. Apoi cu glas grav și destul de tare ca să fie auzit exclamă:

«Din ordinul Majestății Sale, Regina Elisabeta, toate procesele de astăzi se amână».

— De ce amânați procesele? întrebă blând Regina, Justiția nu suferă?

— Azi avem de pronunțat 17 condamnări la moarte, Majestate.

— O, atunci amână. amână mereu sfătuește Regina veșnic bine intenționată și îngăduitoare.

Iar seara, les nuits nous frons sur la mer afin d'assister mieux au ciel, — sub boita înstelată a frumosaelor nopți de vară, Regina poetă rezemată în dantelată în atmosfera liniștită de repaos asculta nu fără turburare impresionantului ritm al valurilor.

Și pentru ca farmecul să fie deplin, diletanți locali și „băeții dela Mircea” — în frunte cu tânărul entuziast și de talent Paraschivescu, azi comandant al „Șucevei” — înfruntând adeseori severul consemn al gardei,

în bărci ușoare se apropiu de locuința regală, cântând acompaniați de chitarele lor vechi cântece de mare.

Ne închipuim efectul acestor serenade de noapte, în cadrul de feerie—asupra sufletului și temperamentului romantic al Reginei Carmen Sylva, care tubea deopotrivă și calmul valurilor și groaza furtunei de pe mare.

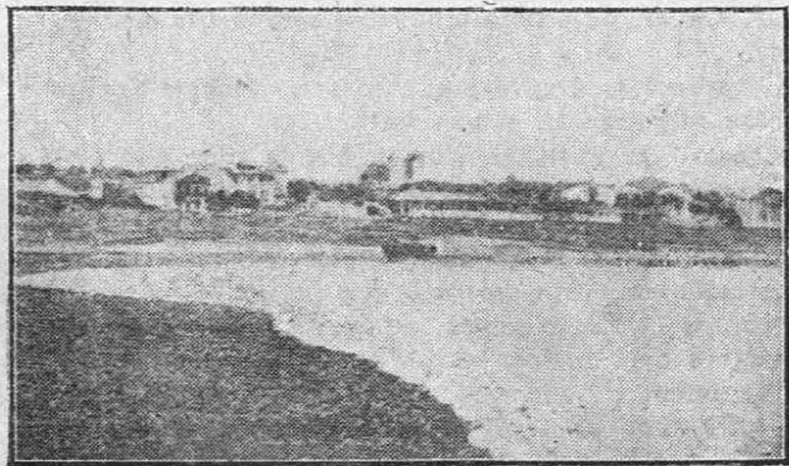
Mi s'a povestit despre o noapte de spațmă, petrecută la pavilionul de la far, prin Mai 1911.

Marea fierbea. O ploaie torențială însoțită de descărcări electrice se abătuse asupra regiunii, «Era așa de întunecată și de posomorită marea de parcă nu se oglindea cerul într'însa». Carmen Sylva nu a închis ochii toată noaptea. Sub o tentă, pusă în partea cea mai adăpostită a clădirii și-a așezat un scaun și pe blocul de hârtie de pe genunchi, Regina întrebuița la scris, spune și Pierre Loti «de ces blocs dont les pages, febrilement noirciss se déchirent à mesure», pe bloc a însemnat impresiile de moment ale acestei nopți de groază, când Tekirghiolul și Tusla apăreau infernal iluminate printre fulgere și trăsnete.

«Marea Neagră este mai rea cu mult de cât oceanul cel mare—scria Regina-poetă, căci așa se întâmplă întotdeauna, oamenii cei mici sunt mult mai supărăcioși și mai ciudași de cât cei mari și tari, cari nu se înfurie așa ușor și sunt mai răbdători și mai mărinimoși».

(Fragment dintr'o conferință.

Aurel Vulpe.

IN STEPĂ.

Intr'o zi, un om, despre care pot spune că pe lângă multe alte daruri are și modestia, m'a îndemnat să scriu ceva din stepă. Nu sunt poet, nici prozator. N'am daruri literare. Mai mult, nu pot compila. Viermele producător de mătase, se hrănește cu frunze de dud, omul îl poate imita în tainele muncii sale de adevărat creator, nu e operă, și nu sunt pieșe, acele schilodiri de gândire, scoase din munca altora.

Cugetam: *Stepă*. Ce o mai fi și asta? Și ce s'ar putea spune despre ea? Cam ce banalități? În fine, am dat din cap, ca o gloabă vara, când o năpădesc muștele.

El a înțeles că va fi satisfăcut și dreptrecompensă, mi-a strâns mototoi degetele mâinei. Caracteristica oamenilor naivi și idealști, cari azi, mai mult ca oricând, sunt expuși să fie trași pe roată, excrocași și înșelași.

Ca primă nuanță, observăm la astfel de oameni nota „*omului cum se cade*”.

S'o zic numai cu asta, însă ce mă fac cu *Stepa*? De o săptămână mă svârcolesc, să scot ceva praf. Ba în plus, am și intenția, să l arunc în ochii aceluia, care și așa, când e vremea clară, nu prea disting bine lucrurile și mai ales ordinea în natură.

Constat că în cutia cu materie cenușie a Gorilei din veacul al XX, nu se naște nimic. Am recurs la metodele bucherilor, nu m'am simțit bine. Mi am zis: ce să fiu firul de sârmă galvanizată înșirat pe stâlpii de telegraf? Omul trebuie să evite societatea reproducției proaste și goale. Sunt și cazuri, când trebuie să mărturisești furtul, fiindcă legea scrisului cinstit și conștiincios, te obligă să spui păcatul care, conform aforismului teologic, e pe jumătate iertat.

Și totuși, hoșii, foarte liberi, și oriunde sunt, isbutesc de stăpânesc situații și pseudo-curențe, de orice esență ar fi ele.

Eu, în *Stepa Dobrogeană*, mărturisesc că am scrântit-o, ca să nu zic c'am pășit-o. Dela cine să iei, dela cine să furi?

Stepa e goală câteodată, goală golușă, ca atâtea mii, sau poate milioane de căpușoare, care de... își zic ritos capete. N'are grote, n'are rinosități, bâlhacuri, ghioluri, smârcuri, mocirle, tauri. N'are nici dumbrăvi răcoritoare cu cântece de mierle și privighetori. De isvoare limpezi și răcoroase, de munți semeți dar curași și albi pe creste, firește, despre astfel de năsbătii, nici nu se poate pomeni. Totuși, ar fi bine, ca între cele două lumi să se interpună alta. De fapt, pentru un craniu care nu chelboșește sbuciumat de himera nemuririi, sunt în

lumea asta două extreme și desigur și vreun centru: punct de echilibru.

Cei dela mare, desigur amețiți, poate căzuți în ebrietatea mării uită poate de restul de părți.

Ia să lăsăm marea.

Să te furișezi spre Tulcea. Acolo nu e stepă. Ba, Baba-dag, ba Șaon, ba Cocoș, oricum sunt și puncte sfinte și muritori simpli ca mine, fac crucea mare, ca să poată îndepărta duhul cel rău — și trec mai departe spre Tulcea — Veneția noastră, uitată până și de venețienii din ea.

Stepa mea n'are decât praf; dar nu întotdeauna, căci mai are și noroiu. Sunt și vremuri când are numai foc și vânt. Ba câteodată, și se întâmplă foarte des, n'are nimic. Nici iluzii.

Belșugul ei, care are valoare și importanță nu pentru noi cei din ea, ci pentru geografi, poeți și real pentru acei ce-l șterpelesc. *Minune, el dăinuește mai departe, regenerându-se ca Anteu din glia noastră văroasă, fără pietre cioplite și scrise.*

Ce să mai scrii, când te bat vânturile din toate părțile? Ce să dorești și despre ce să cânti, când toate duhurile la care te închini, te trag pe sfoară, te răstignesc. Nu mai scrii, nu mai cioplești. Nu mai sculptezi îngeri și zei în piatră! Arunci cadavrul într-o groapă, faci cel mult o movilă, treci mai departe făclia vieții, iar vântul se desfată, amestecând câteodată, om cu praf, praf cu pământ, pământ cu viață, viață cu moarte. Le sgudue pe toate, clatină din țâțâni văzduhul, cutremură întreaga așezare de sus. *Omul se pleacă, se vede mic și tace, ca și ierburile stepei, cu care împreună trece dincolo.* Mare, cetății, apeducte, teatre, zeițe, pot fi la adăpost.

Acolo, departe de noi, se pot înșira istorii pe ape, vorba lui Eminescu, dar în stepă?... Ce să înșirăm?... Melci de mare? sgomot de valuri și sirene?... Melcii noștri sunt jos pe scara zoologică. Soiu mizerabil. Nu se pot înșira la gât și nici la iconițe. Legile de prefacere a biologilor și a naturaliștilor, nu prea au trecut pe la noi.

Să înșirăm boabe de grâu?... să le prefacem în salbe de aur și să împodobim mijlocul mlădios al zeiței noastre: «Ceres», dar Pan al nostru e hidos și morocănos. Nu e simpatic și tot marea ne-o vrăjește.

Acolo, Mercur o prezintă puternicului Jupiter, iar Bachus și Silene fac desmăț din darurile ei.

Pe stepă a uitat o demult dreptatea; iar a spune ceva despre dânsa, în vremea de azi, înseamnă că te ai îndreptat sigur spre roata de supliciu.

Și totuși, iucepând să scriu, văd că a mai rămas puțină apă în rufa, pe care o storc aproape de o oră, căci e mai penibil atunci când ai iluzia că dai, în timp, ce peste tot imperiul gândirei tale plutește masiv neantul și întunericul.

Mă gândesc cu regret la o zi, când n'a bătut vântul. Din

Răsărit de soare și până'n Apus, am stat vierme cu suflet rău, sub imensa boltă, aprinsă și luminată.

Toate sunt bune și toate ce vin de Sus sunt drepte, numai noi oamenii le încâlcim și ne depărtăm de adevăr îndreptându-ne intenționat, cu întreg sistemul de jos, spre grotă, unde, sistematic pulverizăm, risipim și nimicim tot ce avem în noi ca scântee de viață cerească.

O zi calmă, cu cer senin și răsărit în flăcări, nu înseamnă în stepă numai Apus în sânge, ci marchează liniște, profunzime în adâncuri, avânt și sbor spre infinit, misticism și vis. Veniți în stepă ca să descoperiți libertatea și iubirea pentru cei coperiți de praful robotei.

Veniți aici în împărăția vântului, a vulturilor și a turmelor, pentru ca să vedeți departe imensitatea zărilor și să descoperiți, că toate pe pământ sunt: pulbere, fum și vânt. Veniți ca să priviți întinsul ei și să credem, că sub umbra ciorlanilor rostogoliți de Crivăț, se găsește ascunsă taina lumii drepte de mâine. Străzile sunt cutii fără orizonturi.

Nu s'a creat nimic în întuneric. Aici, la noi, sunt arșițe și omul nu rămâne pradă suferinței visătoare. În stepă se suferă real. Suferința, genialul dascăl al umanității, își are aici lărgimea de acțiune. De sub cutele suferinței omul se îndreaptă spre dreptate. Din stepă a pornit iureșul, din ea s'au ridicat forțe brutale și pentru mai bine ca și pentru mai rău. În «*Stepa Dobrogeană*» doarme în profunzimi duhul gigantic al milioanele de Traci. Oare ei credeau într-o dreptate a stepei lor?

Oare el alăturau unei zile calmul cu soare și fără vânt, o zi cu ploae, mană și belșug pentru toată suflarea stepei arzătoare?

„Din stepă” poți vedea departe. D. V. Galan-Motoșeni

Crăciun dobrogean

<i>Bun sosit, iarnă târzie,</i>	<i>Bucuriiei peste sat</i>
<i>Cu mantaua-ți argintie</i>	<i>Din bordei până 'n palat</i>
<i>Tu ne-aduci o bucurie:</i>	<i>În cojoace sau halat</i>
Nașterea cea aurie.	<i>Fiecare-i împăcat.</i>
<i>Ce frumos s'așterne neaua!</i>	<i>Bucuria e duioasă,</i>
<i>Ce de copilași cu steaua!</i>	<i>Tot creștinul stă acasă</i>
<i>Moșii sorb în fum luleaua,</i>	<i>Cu copii 'n jur la masă,</i>
<i>Iar bătrânele cafeaua.</i>	<i>Serbând nașterea frumoasă.</i>

Titus Cergău.

Unde ar trebui să activeze echipele regale.

MOTTO.— Scena cea mare unde se poate ridica cineva la mare distincție e satul.

S. MEHEDINȚI.

Problema cultivării maselor populare mai ales în Dobrogea, a început odată cu întronarea regimului democratic. De aci înainte începe o eră nouă în viața popoarelor. În special pentru satul nostru se deschide un drum nou. Un nou suflu de viață a început de la un capăt la altul al țării.

Pe lângă școală, repede a luat ființă biblioteca sătească cu cărți potrivite și alese special pentru sătean. În aceste cărți de specialitate, Românul nostru găsește sfaturi necesare pentru creșterea copiilor, pentru îngrijirea sănătății, creșterea păsărilor și animalelor, în fine o mulțime de cunoștințe folositoare pentru viața practică.

Acolo unde cetățenii și-au dat seama de rezultatele unei munci bine organizate, au luat ființă căminele culturale, adevărate focare de cultură. Unde există cămin cultural, înseamnă că oamenii au înțeles rostul școlii, rostul ei hotărâtor în viața neamului. Unirea tuturor celor ce pot munci pentru ridicarea satului, se poate vedea în cămin. El strânge la un loc și pe bogat și pe sărac, cât și pe cei certați politicește.

Grija de căpetenie a conducătorilor, pentru viața satelor, a creat un nou factor educativ: echipele regale.

Acest nou factor creat din îndemn regesc, are, pe lângă ceilalți factori hotărâtori, un rol preponderent, pentru că aduce ceva nou pentru satele noastre.

Trimise la sat să-l cunoască și să lucreze pentru el, au o deosebită valoare educativă.

Cunoașterea satului, care până acum era lăsată pe plan secundar, își găsește acum metoda și planul de lucru.

Cei chemați pentru a veni în ajutorul satului, să fie adânc cunoscători ai sufletului popular.

De obicei aceste echipe se trimit în satele frun- tașe, sate cu oameni gospodari, unde standardul de viață al țăranului e foarte mult ridicat.

Găsim aci cămin cultural deja înființat, împrejurul lui strâns uniți, toate notabilitățile satului: preotul, învățătorul, medicul uman și cel veterinar, pretorul, inginerul agronom precum și cel silvic, care în afară de atribuțiunile lor profesionale, se mai ocupă și de viața socială a satului.

Pe lângă acești factori educativi, se mai găsecc în satele frunțașe, acei fii ai satului, care-și petrec o parte din timp aci. În contactul lor permanent cu săteanul, ei nu fac altceva decât tot o culturalizare, chiar dacă nu și-au fixat mai dinainte acest scop. Se știe oare aproape de toți, că în asemenea sate — unde funcționează echipele regale — sunt cel puțin 4—5 studenți, 20—30 elevi și eleve de curs secundar, care știu să vie în ajutorul țăranului, fie prin serbări culturale, fie prin înfăptuiri cu caracter obștesc. Ți-e mai mare dragul să iei parte la manifestările lor culturale. Aportul educativ al acestor «fii ai satului» este incommensurabil.

Mă gândesc că nu aici ar trebui trimise echipele regale.

În Dobrogea noastră mai ales satele au și urme de așezare tătară.

Să se trimită acolo unde lipsesc factorii educativi pomeniți mai sus; acolo unde preotul și învățătorul sunt desbinați politicește, iar satul lăncezește în întuneric. Aci ar fi rostul acestor echipe.

Sunt o mulțime de sate mici și sărace nu din cauza naturii, ci din cauza habotniciei săteanului, care nu poate să meargă în ritmul vremii. Așa a apucat la părinți, așa merge. Cât n'ar avea de lucru o echipă de tineri binevoitori și pătrunși de menirea lor în acest nou curent de culturalizare a masei pentru satele mici și sărace.

Sfatul lor, îndemnul lor la muncă și apropierea sufletească ce ar trebui să existe între ei și sătean, ar produce schimbări radicale și munca ar fi încununată cu succes. Altfel nu înțelegem rostul unei astfel de echipe într'un sat unde există canton zootehnic, agronomic, silvic, dispensar și altele! Ori tot celui ce are i se mai dă, iar celui ce n'are i se va lua și ceea ce are.

Prin urmare, satul dobrogean cel mic și cu vechiu aspect de așezare tătară, are nevoie de concursul echipelor legale.

Ion Vlad—Sibioara.

Psalmul 62.

— AL LUI DAVID. —

*Stăpâne, Tu ești Dumnezeu meu,
La Tine-alerg în zori de dimineață!
Căci după Tine însetez mereu
Și trupul îmi tânjește 'n astă viață
Ca după apă un pământ uscat,
Pustiu de tot și fără de verdeață!
Vreau să privesc la slava-Ți de 'mpărat
Și să Te văd în casa Ta măreață.
Nălța-voiu dreapta mea în sfântu-Ți nume,
Și, Doamne, Te voi binecuvânta,
Căci sunt sătul de-al vieței rău pe lume.
La Tine mă gândesc în așternut
Și cuget într'a nopților tăcere.
Făr' de-ajutorul Tău mă simt pierdut,
Căci numa 'n umbra Ta mai simt plăcere.
De Tine sufletul mi s'a lipit,
Intinde-mi dreapta 'n sfântă sprijinire.
Vrăjmașii în zadar m'au tot pândit:
Pământul josnic le va ști de știre!
Puterea spadei îi va secera
Și vulpilor vor fi o bună pradă.
Și 'n timp ce eu cu Dumnezeu voi sta,
Dușmanii mei vor fi în iad, grămadă!*

Mihail I. Pricopie.

La alegeri.

(Fragment dintr'un roman în manuscris).

Dincolo, la tătari, liniște. Pe ei nu-i agitau programele partidelor politice și n'așteptau nimic dela ele. Nici nu cereau, nici nu li se făgăduia ceva. Toată propaganda electorală printre ei se reducea la un singur lucru: să li se arate care sunt semnele partidelor și unde trebuie să pună ștampila, în cabina de votare. A-uzeară în toate părțile:

— «Nu votați crucea fiindcă voi sunteți mahomedani și nu credeți în ea!»

— «Păziți-vă de linie căci este ciomagul pentru bătae!»

— «Nu votați cercul căci vă calcă roata!»

— «Votați semnul nostru că-i cu noroc!»

În dimineața zilei de alegeri, au pornit cu toții, — români și tătari, — spre secția de votare dintr'o comună vecină. Unii gălăgioși și neastâmpărați, alții tăcuți și liniștiți.

Comunele erau înșiruite unele după altele, așteptând să le vină rândul la votare.

Oamenii plecau în cărduri către cârciumile din sat cu câte un agent electoral sau politician între ei. Spune legea că orice local trebuie să fie închis în zona de votare, dar cârciumarii știu prea bine că niciodată nu se bea mai mult ca la alegeri. De altfel, alcoolul face și el parte dintre metodele strategice întrebunțate într'o campanie electorală,

Beau și tătarii; dar era o deosebire: românii făceau cum puteau și beau pe seama politicianilor, pe când ceilalți plăteau din buzunarele lor. Într'o parte, curgea vinul gratuit; într'alta, țuica plătită.

După amiază, i-a venit și rândul cătunului.

La ușa localului secției de votare, delegații i-au luat pe oameni în primire să le arate din nou semnele partidelor și să-i îndemne să pună ștampila acolo unde îi învățau ei.

Înăuntru, moș Arslan a luat buletinul și ștampila de vot din mâna judecătorului și a intrat în cabină. Când a ieșit, s'a dus cu buletinul deschis la judecător, l-a arătat și a întrebat:

— «Domn'giudicator, ai botat bine la mine, ai pus ștampila unde trebuie?»

Buletinul de vot i-a fost anulat.

După el, Moșin a întrebat pe președinte:

— «Domn'giudicator, unde punem ștampila?»

— «Unde vrei»,

— «Care semn?»

— «Care-ți place!»

În cabină, Moșin a aplicat ștampila pe toate listele ca să împăce toate partidele.

Un altul, mai tânăr, a întrebat și el:

— «Domn'giudicator, unde este ala tatac?»

— «Care tatac?»

«Ala ciomag care este semn la librar-partia».

— «Ama covrig garanist unde este?» — sări altul.

— «Duceți-vă la delegații de afară să v'arate!»

Atunci, asistenții partidului dela putere au intrat în funcțiune. Îi lua pe tătari în primire, se duceau cu ei în cabine și le arătau unde trebuie să pună ștampila. Zădarnic protestau asistenții celorlalte partide, fiindcă alegerile erau «libere și secrete».

După terminarea votării, oamenii au mai trecut pe la cărciumi, au mai băut ceva și s'au pregătit de plecare. Căruțele tătarilor erau înșiruite una după alta. Cum zu ieșit din comuna unde avusesse loc votarea, potrivit vechiului lor obicei, au început întrecerea. Chiuiau cu toții și plesneau caii cu bicele să-i îndemne la o goană cât mai nebună. Căruțele par'că sbursu și oamenii abia se țineau cu mâinile de coșurile lor să nu fie svărliți ca niște pachete pe șosea.

Ciorabai era în frunte, având cu el pe tatăl și pe fratele lui. Cu hăturile într'o mână, cu biciul într'alta, mândru de caii lui neîntrețuși, îi îndemna tot mai mult,

uitându-se uneori înapoi să vadă dacă-l ajunge cineva. Odată, a zărit pe Becbau care s'apropia tot mai mult. Ciorabai a smucit cu furie hăturile și a dat bice cailor cari au pornit în goană. Becbau s'apropia însă mereu și Ciorabai se'nfuria tot mai mult la gândul c'ar putea acela să-i ia înainte. La o cotitură a șoselei, într'o goană năprasnică, Becbau a trecut chiar pe lângă căruța lui Ciorabai, potrivit să i-o lovească drept în butucul roții din urmă. Fiind izbită cu putere, căruța lui Ciorabai s'a lovit de un salcâm din marginea șoselei, coșul a sărit ca o cutie cu oameni cu tot, înima căruții s'a frânt și caii au pornit numai cu cele două roți din 'nainte. Erau însă niște cai bine dresați și s'au oprit singuri la o depărtare mică.

Ciorabai s'a ridicat repede de jos și, fără să se uite ce fac tatăl și fratele său, a fugit să prindă caii. I-a mângâiat, le-a frecat urechile și s'a suit pe crucea de lemn de peste osia dintre cele două roți rămase și s'a înțepenit bine, par'c'ar fi fost răsărit de acolo. În urmă, a chiuit de câteva ori, a învățit biciul ca un șarpe peste capetele cailor și ei au pornit într'o goană drăcească, târând în urma lor două roți și un om cocoțat între ele.

Praful se ținea după această arătare ca un vârtej nesfârșit, dar Ciorabai mâna din ce în ce mai tare, cu ochii spre un punct din depărtare care par'că s'apropia tot mai mult, până când s'a lămurit că era o căruță și'n ea Becbau. Când acela a întors capul și a zărit pe Ciorabai gonind după el, a înțeles primejdia și a căutat să îndemne caii lui într'o goană și mai strașnică. La o cotitură, Ciorabai i-a ieșit înainte și a căutat să-i taie drumul; dar Becbau a cârnit repede și meșteșugit, fără să oprească.

Ciorabai a oprit puțin, a legat sdravăn hăturile de mânușa căruții, a sărit pe calul lui din dreapta și, chiuind nebunește, a pornit într'o goană ca o vijelie, până l-a ajuns din nou pe Becbau. Câtva timp, a mers alături de căruța aceluia și, când i-a venit bine, s'a alăturat și a sărit în spinarea calului din stânga dela căruța dușmanului.

Cu o mână a biciuit caii lui cari au pornit înainte cu cele două roți, iar cu alta a scos cutitul dela brâu și a tăiat hăturile cailor lui Becbau. Deși acela, din

urmă, îl plesnea mereu cu biciul, a isbutit să-l oprească telegarii.

Atunci, Becbau a sărit jos din căruță, — scoțând și el cuțitul,—iar Ciorabai depe cal.

Șleaurile nu erau tăiate și caii au pornit cu căruța după ei, într'un vârtej de praf; iar în mijlocul câmpiei, doi oameni cu priviri de fiară, mănuiind cuțitele, se luptau pe viață și pe moarte, lovind și unul și altul. Ciorabai era mai voinic și era îmbrăcat cu un cojoc gros care-l apăra de loviturile dușmanului; dar ale lui mergeau multe în plin și sângele se scurgea pe hainele lui Becbau.

Din urmă, veneau în vârtejuri de praf alte căruțe. Ciorabai căuta să termine cât mai repede, dar și celălalt se împotriva cu îndârjire. Tocmai când Becbau a căzut jos și Ciorabai voia să-i dea lovitura din urmă, alți oameni l-au prins în brațe și l-au trântit jos. Se abătea el în încleștarea lor, dar ceilalți i-au luat cuțitul și l-au legat.

Când i-au ajuns și coloniștii români din urmă și au aflat întâmplarea, unul dintre ei a zis:

—„Nu-i nimic. La judecată îi achită, c'a fost treabă delă alegeri!“

I. Dumitrescu-Frasin.

Căminele Culturale.

Din regionala Dobrogea, care ne-au comunicat activitatea lor de până acum, au avut următoarele realizări repartizate pe cifre astfel:

15 Cămine cu biblioteci.

13 „ farmacii.

12 „ plantațiuni cu pomi roditori.

10 „ coruri pe două voci cu adulți.

6 „ librării sătești.

3 „ școli țărănești.

Afară de șezători, conferințe, serbări, procurări de aparate de Radio, monumente pentru eroi, troițe și alte amenajări cu plantațiuni în satul unde funcționează Căminile existente. S'au înființat Cămine noi în cartierul Brătianu și satul Sibioara.

Actuala Reședință a Regionalei Dobrogea este în Constanța la Curtea de Apel.

Rugăm și pe cei ce nu ne-au comunicat activitatea lor să ne-o comunice.

Președ. Fund. Regale Reg. Dobrogea,

Secretar General,

T. Cergău

Anunțăm cu bucurie apariția, în curând a Calendarului pe 1938, scos de Asoc. Cult. «Cartea sub Icoană» de sub auspiciile Regionalei Dobrogea Fundațiile Regale.

La Redacție

1) Am recenzat în No. trecut „Nopți Pontice” lucr. d-lui Prof. Gr. Sălceanu fără cavolumul să ne fie trimis la redacție.

2) Am primit, „Origina Ciangăilor” de A. Mureșanu—niște contribuții istorice, foarte frumoase documentate, referitor la vechimea elementului românesc în țara Bârsei.

3) Am mai primit la redacție traducerea mai mult decât perfectă, din ce a avut Al. Petofi mai mișcător, versuri traduse de d. Prof. M. Pricopie un colaborator dela Cuget Clar al d-lui N. Iorga și membru al soc. ser. români.

4) Volumul de Poezii „Noi care nu simțim”, versuri de Lucia Antohi născută Principesa Caradja, despre care putem spune că sublimizarea subtilă a facturii poetice ne da toată garanția succesului pe care îl va avea.

5) „Șase zile în Cehoslovacia” o frumoasă, clară și concisă dare de seamă a colegului Gheorghe Pușcașu asupra excursiunii făcută de învățători în țara vecină și amical.

„SERVICIUL GAZETELOR”

Agenție internațională de presă și publicitate

Director Emil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24, telefon 3-16-15

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură tăeturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.